

číslo ve spisu:

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

THÁKUROVA 3, 160 00 PRAHA 6

Katedra/Ústav: Ústav dějin křesťanského umění

Posudek vedoucího/vedoucí diplomové práce

jméno vedoucího/vedoucí PhDr. Eva Doležalová, Ph.D. / konzultant Mgr. Blažena Urgošiková

Autor/autorka práce: Bc. Terezie Hlaváčková
Studijní program/obor: Historické vědy, Dějiny evropské kultury
Název práce: Filmový obraz děl Aloise Jiráska v 50. letech 20. století
Vedoucí práce: PhDr. Eva Doležalová, Ph.D. / konzultant Mgr. Blažena Urgošiková
Rozsah práce: 106 s.

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje bez výhrad	splňuje s drobnými připomínkami	splňuje s výhradami	Nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☒	☐	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	☒	☐	☐	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	☒	☐	☐	☐
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☒	☐	☐	☐
Zpracování příloh	☒	☐	☐	☐

Celková typografická úprava	☒	☐	☐	☐
B. Obsahová kritéria				
Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	☒	☐	☐	☐
Práce stanovených cílů dosahuje	☒	☐	☐	☐
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☒	☐	☐	☐
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☒	☐	☐	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá jí	☒	☐	☐	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☒	☐	☐	☐
C. Celkový přínos práce Tuto část je vhodné rozvést v bodě 5.				
	ano		ne	
Práce je kompilační prací	☐	☒		
Práce se zabývá dosud nezpracovaným tématem	☐	☒		
Práce přináší nové poznatky	☒	☐		
Práce navrhuje nové metodické přístupy	☐	☒		
Práce má metodologický/teologický přínos	☒	☐		
D. Průběh zpracování práce				
	ano		ne	
Autor/ka pravidelně konzultovala s vedoucím práce	☒	☐		
Autor/ka přicházela se samostatnými tvůrčími podněty	☒	☐		

Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

Terezie Hlaváčková se dějinám českého historického filmu a jeho významu pro kulturně společenský život druhé poloviny 20. století zabývá už od svého bakalářského studia. Za ústřední námět diplomové práce si vybrala český historický film z politicky citlivého období 50. let 20. století, které se navíc prolínalo i s „jiráskovskou akcí“. Z významných režisérů tohoto období se zcela logicky zaměřila na nejvýraznějšího z nich, Otakara Vávru a dále pak na Martina Friče, Karla Steklého a Miloše Makovce. Autorka si byla vědoma úskalí práce s audiovizuálním pramenem, a proto své bádání konzultovala i se specialistkou – filmovou historičkou Mgr. Vlastou Urgošikovou. T. Hlaváčková také na specifika práce s filmem jako historickým pramenem upozorňuje v metodologické části své diplomové práce. Zmiňuje omezenost svobody volby filmovaného tématu v 50. letech, kdy byla z politických důvodů upřednostňována tematika revolucí a vzpour. Jedním z podporovaných zdrojů námětů pro historický film bylo tehdy dílo Aloise Jiráska a v něm hlavně zobrazení revoluční události v českých dějinách (jako bylo husitství, rok 1848 nebo selské rebelie) nebo naopak zpracování období, která byla vnímána jako doby temna a útlaku (jako byla např. pobělohorská rekatolizace). Autorka mj. sleduje i celkovou dynamiku filmového zpracování námětů přejatých od A. Jiráska od jeho počátků ve 20. letech 20. století až do současné doby. Hlavní část diplomové práce tvoří rozbor zpracování historických námětů vybranými čtyřmi režiséry v dílech vzniklých ve sledovaném období padesátých let. Zachycuje také politické zásahy do původních verzí scénáře, pokud se podařilo je na základě dochovaných pramenů rekonstruovat, zvyrazňování historického významu některých událostí nebo posouvání objektivního hodnocení historických postav s ohledem na soudobé politické kontexty (např. zobrazení Jakoubka ze Stříbra, viz s. 50), přičemž se autorka snaží sledovat také práci odborných poradců filmů, opět pokud to dochované prameny umožňují. Výsledky práce autorky potvrzují celkové nadhodnocování sociálních témat v tehdejších historických filmech, ať už se jedná o husitské bouře proti církvi nebo selské rebelie proti vrchnosti, a chápání církve jako přežitku staré doby. Při rozboru zpracování historické látky si T. Hlaváčková všímá také práce se scénou a hereckého ztvárnění vypjatých scén.

Ve své práci T. Hlaváčková obsáhla doposud systematicky nezpracovanou a roztržitou literaturu k českému historickému filmu a dostupné prameny z filmového archivu i archivu České televize. Neváhala také kontaktovat žijící režiséry a další pamětníky, kteří buď autory filmů padesátých let osobně znali, nebo se s nimi setkali pracovně. Vyrovnala se solidně také s teoretickou literaturou k historii filmu a jeho kritiky. Inspirativní je i závěrečná kapitola o reprízovanosti sledovaných historických filmů v současné době. Podle autorčiných zjištění jsou tyto filmy stále oblíbené a svého diváka, zdá se, stále nacházejí. Jediné, co bych autorce doporučila k doplnění, je souhrnná analýza těch námětů, příběhů a postav, které dostávaly v historických filmech z poloviny 20. století přednost a jejich vztahu k aktuálním politickým událostem a tendencím té doby. Patrně jednou z nejzávažnějších otázek je ta, kterou si autorka sama klade na poslední straně textu své práce, zda je vůbec možné natočit historickou látku bez ideologického náboje, ať už jakéhokoliv.

T. Hlaváčková prokázala, že umí samostatně pracovat s prameny (písemnými i (audio)vizuálními) i sekundární literaturou a že dokáže formulovat hypotézy i argumentačně je podkládat. Její práce splňuje veškerá kritéria kladená na diplomovou práci, a proto ji doporučuji k obhajobě s hodnocením „výborně“.

3. Otázky a náměty práce k diskuzi při obhajobě

- 1) Autorka si v rozboru filmů všímá také hodnocení hereckého ztvárnění jednotlivých postav. Narazila také na nějaké zprávy o výběru herců režisérem nebo produkcí filmu, event. přímo požadavky na typy a schopnosti herců ?
- 2) Vím, že se tímto tématem autorka systematicky nezabývala, přesto si ale dovolím položit otázku, zda se nepokusila (alespoň sondou) o porovnání témat historických filmů v dalších evropských zemích se socialistickým zřízením, jako např. v Polsku, Maďarsku či NDR nebo přímo v Sovětském svazu.
- 3) Domnívá se autorka, že nová interpretace života a díla Jana Husa (v podání filmu Jan Hus režiséra Svobody z roku 2015) znamená výrazné významové posunutí Husovy role a osobnosti v dějinách nebo jen oslabila význam sociálních motivů ?

Doporučení práce k obhajobě	doporučuji
------------------------------------	-------------------

Návrh doporučení k obhajobě: doporučuji, nedoporučuji

Datum: 9. srpna 2015

Podpis: